

РЕШЕНИЕ

№ 239

гр. София, 10.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесет и шести март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Женя Димитрова
Жана Ив. Маркова

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Женя Димитрова Въззивно търговско дело № 20241001000010 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. №106004/15.11.2023 година от ЕТ „Екип-2000-Г. к.“, ЕИК-118027479, със седалище в гр.***, ул.“****“, 1, представлявано от Г. К. Д., чрез адв.М.Н. срещу решение №1189/10.10.2023 година, постановено по т.д.470/2022 година по описа на Софийски градски съд, ТО, VI-22 състав.

Твърди се в жалбата, че постановеното решение е неправилно, тъй като съдът неправилно е приел, че давността за всички установени с влязлата в сила заповед за незабавно изпълнение вземания е 5-годишна по арг. от чл.117, ал.2 ГПК като не е съобразено решението по ТР 3/2011 година за приложимостта на кратката 3-годишна давност.Претендира се отмяна на решението на първоинстанционния съд и постановяване на решение по съществото на спора, с което искът бъде уважен, като се присъдят и направените по делото съдебно-деловодни разноски.

Въззиваемата страна „Стройрент“ ЕООД е депозирала писмен отговор, в който моли да се потвърди решението на първоинстанционния съд и се

присъдят направените разноси.

Съдът по предмета на спора съобрази следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 439 ГПК.

В исковата си молба от 10.01.2022 година ЕТ „Екип-2000-Г. к.“, ЕИК-118027479, със седалище в гр.***, ул.“****“, 1, представлявано от Г. К. Д. излага, че въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение, въз основа на документ по чл.417 ГПК с №173/25.08.2014 година, издадена по ч.гр.д.348/2014 година по описа на РС-Дулово е издаден изпълнителен лист в полза на „Стройрент“ ЕООД, ЕИК-131550089, видно от която заповед ищецът ЕТ „Екип-2000-Г. к.“, ЕИК-118027479 е осъден да заплати следните суми: сумата от 18369,15 лева, главница по споразумение за разсрочване на задължение от 09.07.2014 година, с рег. №2111/2014 година, сумата от 8143,66 лева, договорна неустойка за забава за периода от 04.11.2013 година до 04.07.2014 година, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението от 22.08.2014 година до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от 1855,64 лева, разноси по делото, от които 530,26 лева – държавна такса и 1325,38 лева юрисконсултско възнаграждение.

От представеното споразумение е видно, че ответникът „Стройрент“ ЕООД има качеството на наемодател, а ищецът – едноличен търговец има качеството на наемател, т.е. уговорената в процесното споразумение главница в размер на 18369,15 лева е за дължим наем от едноличния търговец към ответника, като наемът е за ползвано от едноличният търговец скеле, собственост на ответника. Видно от споразумението, страните са определили следният падеж: за задължението от 18369,15 лева – първа вноска от 6123,15 лева с падеж на 15.07.2014 година; - втора вноска от 6123 лева с падеж на 30.07.2014 година и трета вноска от 6123,00 лева с падеж на 15.08.2014 година. Погасителната давност започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо. Съгласно чл.114, ал.1 ЗЗД, която изискуемост настъпва на датата на падежа, на който е договорено да се изпълни задължението, като при срочните задължения давността започва да тече от деня на падежа, определен със споразумението между страните. Подаването на заявление по чл.417 ГПК за снабдяване със заповед за изпълнение и изпълнителен лист не е действие по смисъла на чл.116, б.“б“ ЗЗД, прекъсващо давността, тъй като

разпоредбата на чл.117, ал.2 ЗЗД е изключителна и не може да се тълкува по аналогичен начин с ефекта на исковия процес. В заповедното производство, както и в изпълнителния процес течението на давностния срок не се спира поради неговата висящност, нито подаването на заявление по чл.417 ГПК или молба за образуване на изпълнително дело са действия по см. на чл.116, б.„б“ и б „в“ ЗЗД, които прекъсват давността.

Въз основа на така издадения изпълнителен лист е образувано изпълнително дело №9147/2014 година по описа на ЧСИ М.Б. с район на действие – СГС, като ищецът е получил поканата за доброволно изпълнение на 06.10.2024 година. По молба на вискателя по делото от 26.10.2015 година, същото е изпратено до ЧСИ Г. Г. с рег.***, с район на действие –Окръжен съд Силистра за продължаване на изпълнителните действия, където делото е под номер №879/2015 година. На 21.01.2016 година са възбранени имоти, собственост на длъжника, които са продадени на публична продажба от съдебния изпълнител, като постановлението за възлагане на продажбата на имота е изготвено на 10.04.2017 година, а на 10.05.2017 година е предявено изготвеното разпределение на сумите по делото. Тъй като след извършване на публичната продажба не е искано от вискателя налагане на други мерки за принудително изпълнение делото е перемирано, след което по молба на вискателя –ответник е образувано изп.д. №1597/2021 година по описа на ЧСИ Г. Г. с рег.*** с район на действие Окръжен съд-Силистра. На 09.12.2021 година длъжникът по делото е уведомен за новообразуваното изпълнително дело и за насрочен опис на 17.01.2022 година в домът на длъжника в с.***, община ***. От извършване на последното действие –изготвяне на постановлението за възлагане на продажбата на имота на 10.04.2017 година по ИД №879/2015 година по описа на ЧСИ с рег.*** до 06.12.2021 година, когато е разпоредено насрочване на опис по изпълнително дело №1597/2021 година са изминали повече от три години, през който период е изтекла 3-годишна погасителна давност в полза на ищеца за процесните суми – наемна цена и неустойка, като през този период същата погасителна давност не е спирана или прекъсвана. Съгласно мотивите на ТР №2 от 26.06.2015 година на ВКС по т.д.2/2013 година ОСГТК не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и

др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането, въз основа на влязлото в сила разпределение и др. В т.10 от тълкувателното решение е прието, че когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на две години и изпълнителното производство е прекратено по чл.433, ал.1, т.8 ГПК нова погасителна давност за вземането започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето последното изпълнително действие. Налага се извода, че релевантният момент за преценка относно началният момент, от който е започнала да тече погасителната давност в хипотезата на перемирано производство е последното по ред поискано от вискателя или предприето изпълнително действие по вече прекратеното поради перемпция изпълнително производство. В мотивите на ТР 3/2011 година на ВКС е посочено, че в чл.111 ЗЗД по изключение е установена тригодишна давност за три групи вземания, едната от които е за наем, за лихви и за други периодични плащания. Целта на определяне на специален, по-кратък давностен срок за тези вземания е да бъде защитен длъжникът относно онези негови плащания, които са предварително известни на страните по правоотношението. Предвид горното ищецът не дължи на ответника сумата от издаденият изпълнителен лист поради погасяването на сумата по давност. Моли съдът да постанови решение, с което признае за установено, че сумата по изпълнителния лист не се дължи поради погасяването по давност, както и да се присъдят направените по делото разноски.

Ответникът „Стройрент“ ЕООД е депозирал писмен отговор, в срока по чл.131 ГПК, в който твърди, че искът е допустим, но неоснователен. Твърди, че въз основа на издадения изпълнителен лист е образувано изп.д. №9147/2014 година по описа на ЧСИ М.Б., рег. №838 от КЧСИ, като на 06.10.2014 година на длъжника е връчена покана за доброволно изпълнение. Чрез неподаването на възражение и частна жалба в законоустановения срок заповедта за незабавно изпълнение е влязла в сила. С влизането в сила на заповедта за изпълнение се получава ефект, аналогичен на силата на пресъдено нещо и длъжникът не може да релевира възраженията си срещу дълга по общия исков ред, извън случаите на чл.424 и чл.439 ГПК. По същността си правните последици на влязлата в сила заповед за изпълнение са аналогични на последиците на влязлото в сила съдебно решение,

доколкото последното има установително действие в отношенията между страните, като с изтичане на преклузивния срок за подаване на възражение против заповедта и пасивното поведение от длъжника се получава крайният ефект на окончателно разрешен спор относно съществуване на вземането. В предявеният иск по чл.439 ГПК ищецът се позовава на тригодишна погасителна давност по чл.111, б.в ЗЗД като намира вземането за такова за наем, лихви и периодични плащания, но тъй като в споразумението дългът е един, неделим, то следва да се приложи общата 5 годишна погасителна давност. Настъпилото по право прекратяване на изпълнителното дело не погасява вземането по издаденият изпълнителен лист ако същото е останало неудовлетворено. В такъв случай погасителната давност започва да тече от последното валидно извършено изпълнително действие, а именно изготвянето на 10.04.2017 година на Постановление за възлагане на продажения на публична продаван недвижим имот.

Съдът след като се съобрази с доводите изложени в жалбата и обсъди събраните по делото писмени доказателства, съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с изпълнителен лист, издаден по ч.гр.д.№ 348/14 г. по описа на РС – Дулово е осъден длъжникът ЕТ „Екип 2000 Г. К.“, с.*** да заплати на „Стройрент“ ЕООД сумата от 18369,15 лева, главница по споразумение за разсрочване на задължение от 09.07.2014 година, с рег. №2111/2014 година, сумата от 8143,66 лева, договорна неустойка за забава за периода от 04.11.2013 година до 04.07.2014 година, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението от 22.08.2014 година до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от 1855,64 лева, разноси по делото, от които 530,26 лева – държавна такса и 1325,38 лева юрисконсултско възнаграждение. Посочено е в изпълнителния лист, че вземането произтича от споразумение за разсрочване на задължение от 09.07.2014 година. Изпълнителният лист е издаден въз основа на заповедта за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д.348/2014 година по описа на РС - Дулово, като липсва спор между страните, че длъжникът не е подал възражение срещу заповедта за незабавно изпълнение и същата е влязла в сила.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че въз основа на издадения изпълнителен лист и по молба на „Стройрент“ ЕООД първоначално е образувано изпълнително дело № 879/2015 година по описа на ЧСИ Г. Г., рег.*** с район на действие ОС Силистра, като на 08.11.2021 година кредиторът „Стройрент“ ЕООД е поискал връщането на оригинала на издадения изпълнителен лист и по него е образувано изпълнително дело № 20217670401597/06.12.2021 по описа на ЧСИ Г. Г., рег.*** с район на действие ОС Силистра.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Съгласно чл. 439, ал. 1 ГПК длъжникът може да оспорва изпълнението чрез иск, който съобразно, ал. 2 на разпоредбата може да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание.

Систематическото място на разпоредбата в Глава Тридесет и девета „Защита срещу изпълнението“, както и граматическото тълкуване на разпоредбата, че се оспорва изпълнението води до извода, че се касае за специален установителен иск, предоставен на длъжника за защита срещу незаконосъобразното провеждано срещу него принудително изпълнение, поради което предмет на отрицателния установителен иск е липсата на право на принудително изпълнение въпреки наличието на изпълнителен титул. Тази липса се основава на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. Съответно на предмета на отрицателния установителен иск надлежно процесуално легитимирани страни в исковото производство са носителите на това право на принудително изпълнение - длъжникът като ищец и вискателят като ответник.

Когато вземането е установено с влязло в сила съдебно решение се проявява правозасилващото действие на силата на пресъдено нещо, а именно, че вземането се ползва с най-дългата по нашето право давност – 5 години даже и ако преди съдебното установяване е вжала по-кратка давност /чл.117 ЗЗД/.

Влязлата в сила заповед за незабавно изпълнение поражда последиците на влязло в сила съдебно решение, тъй като установява

наличието на вземане и преклудира възможността да се правят възражения относно това вземане, включително и чрез иск.

Погасителната давност е период от време, определен в закона, в течението на който легитимираният правен субект е оправомощен да осъществи правото си. С изтичането на този период правният субект изгубва правото да търси и получи съдействие от съд и съдебен изпълнител за реализиране на субективното си право. Погасителната давност определя срока, в който правният субект може да търси принудително изпълнение на своето право, докато перемпцията е период, след който правото на принудително изпълнение на вискателя престава да съществува в рамките на конкретното изпълнително производство и се заличават извършените изпълнителни действия.

Първото изпълнително дело е образувано на 19.09.2014 година т.е. преди постановяване на решението по ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, с което се обяви за изгубило действие ППВС 3/80 година.

Налице е ТР по т.д. № 3/20 г. на ОСГТК на ВКС по въпроса: "От кой момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, и прилага ли се последното за вземания по изпълнително дело, което е образувано преди приемането му?" като се отговори, че в този случай давност започва да тече от 26.06.2015 година. Последното изпълнително действие по това дело е постановление за възлагане от 19.04.2017 година, от който момент започва да тече нова петгодишна давност. По второто изпълнително дело е наложен заповест на 06.12.2021 година, поради което към този момент давността не е изтекла.

В ТР 2/26.06.2015 година по тълк.дело 2/2013 година на ОСГТК на ВКС се посочва, че „прекъсването на давността с предявяването на иск и прекъсването на давността с предприемането на действия по принудително изпълнение по чл.116, б.“в“ ЗЗД са уредени по различен начин. В първия случай нова давност не започва да тече докато трае процеса, а ако искът бъде отхвърлен давността не се счита прекъсната. Ако вземането бъде признато новата давност започва да тече от влизането в сила на крайния акт, с който се установява, че вземането съществува, тъй като докато трае производството,

давност не тече. Не случайно законодателят е уредил отделно хипотезата на чл.116, б.„в“ ЗЗД относно давността в изпълнителния процес, без да възпроизведе правилата за спиране и прекъсване в исковия процес. Тези правила са неприложими при прекъсването на давността в изпълнителния процес, тъй като давността се прекъсва с предприемането на изпълнителни действия.

Предмет на предявения иск е съществуването или несъществуването на право на принудително изпълнение като в тежест на ответната страна е да установи, че са предприемани изпълнителни действия, които са прекъсвали давността, тъй като страната разполага с изпълнителен лист, а вземането по този издаден изпълнителен лист се прекъсва с непредприемането на изпълнителни действия.

Последното предприето изпълнително действие е на 06.12.2021 година.

С определение от 12.01.2022 година, съдът е допуснал обезпечение на предявеният иск, чрез спиране на изпълнението по изп.д.20217670401597 по описа на ЧСИ Г. Г., рег.***, район на действие ОС – Силистра, като на 12.01.2022 година е представено доказателство за заплатената гаранция и обезпечителната заповед е получена на 13.01.2022 година. Предвид допуснатото обезпечение за ответника съществува правно задължение да търпи спирането на изпълнението и същият не може да предприема изпълнителни действия. От датата на последното извършено действие до датата на подаване на исковата молба – 10.01.2022 година не е изтекла 5 – годишна давност и вземането не е погасено по давност.

Предявеният иск следва да бъде отхвърлен, а решението на първоинстанционния съд, в обжалваната му част следва да бъде потвърдено.

На осн. чл.78, ал.1 ГПК в полза на въззиваемата страна „Стройрент“ ЕООД следва да бъдат присъдени направените по делото разноски в размер на 2400 лева.

По изложените съображения Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №1189/10.10.2023 година, постановено по

т.д.470/2022 година по описа на Софийски градски съд, ТО, VI-22 състав.

ОСЪЖДА ЕТ „Екип-2000-Г. к.“, ЕИК 118027479, със седалище и адрес на управление: гр.***, ул.“***“, 1, представлявано от Г. К. Д. да заплати на „Стройрент“ ЕООД, ЕИК-131550089, със седалище и адрес на управление:гр.София, бул.“Ботевградско шосе“, 273 сумата от 2400 /две хиляди и четиристотин/ лева, на осн. чл.78, ал.1 ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от получаване на съобщението до страните, при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____